

Мср Душан Илић, асистент
Правног факултета Универзитета у Крагујевцу
ORCID: 0000-0002-8493-9626

Прегледни научни рад
УДК: 347.44:796
DOI: 10.46793/UPSSXII.639I

ОБАВЕЗЕ УГОВОРНИХ СТРАНА ИЗ УГОВОРА О СТРУЧНОМ АНГАЖОВАЊУ ТРЕНЕРА ПРЕДУЗЕТНИКА ОД СТРАНЕ СПОРТИСТЕ*

Резиме

У модерном спорту, где активно учешће тренера представља један од неизоставних фактора на путу остваривања значајнијих спортских резултата, уговори о стручном ангажовању се све чешће јављају као правни инструмент посредством кога спортисти ангажују тренере који се стручним радом у спорту баве у виду самосталне делатности. Пуноважан уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте ствара обавезе за обе уговорне стране, што га сврстава у групу обострано обавезујућих уговора. Основне обавезе које тренер преузима на себе састоје се у обављању стручно-педагошког рада, али и у предузимању значајног броја других радњи усмерених на заштиту спортисте од свих предвидивих ризика својствених одређеној спортској активности. Поред тога, у зависности од воље уговорних страна и околности конкретног случаја, правни положај тренера могу карактерисати и друге (споредне) обавезе. Са друге стране, најзначајнија обавеза која закључењем овог уговора настаје за спортисту огледа се у исплати уговорене надокнаде. Изузетак се јавља у онда када се уговор о стручном ангажовању закључује као добротин уговор, у ком случају спортиста неће дуговати противчинидбу за стручне услуге које му је тренер пружио. Међутим, и у таквим околностима – када спортиста стручне услуге тренера прибавља без икакве надокнаде – закључењем уговора за њега настаје спектар обавеза чије извршење треба да омогући постизање циљева ради којих је уговор закључен.

Након уводних излагања посвећених улози тренера у савременом систему спорта, као и основним обележјима и карактеристикама уговора о стручном

---

* Рад је резултат истраживања на пројекту Правног факултета Универзитета у Крагујевцу: „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније”, који се финансира из средстава Факултета.

ангажовању тренера предузетника од стране спортисте, аутор у раду анализира све претходно наведене обавезе чије извршење тренер и спортиста преузимају на себе закључењем овог уговора.

Кључне речи: спорт, спортски стручњак, тренер, предузетник, уговор о стручном ангажовању.

1. Увод

На нижем стадијуму друштвеног и економског развоја - у периоду када спорт није представљао делатност која омогућава стицање великих материјалних богатстава - љубав према спорту и потреба за друштвеном интеракцијом представљали су главне мотиве за бављење спортским активностима, а циљеви којима се тежило огледали су се у остваривању физичког и менталног благостања.¹ Неоптерећеност такмичарским резултатима утицала је на то да процесу тренирања није поклањана превелика пажња, па су спортисти представљали централне фигуре од којих је у потпуности зависио исход надметања. Предност на „бојном пољу“ припадала је тиму сачињеном од талентованијих и природно физички издржљивијих појединаца. Међутим, процес комерцијализације спорта довео је до тога да се спорт из игре трансформише у веома уносан бизнис; у тржиште на коме се са свакодневно растућом конкуренцијом могу изборити само спортисти који су потпомогнути добром организацијом, материјалним средствима и врхунским стручним кадром,² међу којим најзначајније место заузимају тренери.³

Стручни рад тренера са спортистима се, у највећем броју случајева, реализује у оквиру организације у области спорта у којој су тренер и спортиста ангажовани - уговорно или на основу самог чланства.⁴ Међутим, пружање

---

¹ Вуковић, З., *Садржина уговора о раду са тренером у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016, стр. 94.

² Ђурђевић, Н., *Услови за пружање услуга од стране тренера према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 10, Крагујевац, 2019, стр. 83; Savić, Z., Randelović, N., Stojanović, N., Stanković, V., Šiljak, V., *The Sports Industry and Achieving Top Sports Results*, FACTA UNIVERSITATIS, Series: Physical Education and Sport, Vol. 15, No 3/2017, p. 514.

³ Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера од стране организација у области спорта према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 7, Крагујевац, 2019, стр. 269.

⁴ Закон о спорту прописује два уговора који могу бити основ ангажовања тренера од стране организације у области спорта. То су уговор о раду и уговор о стручном ангажовању. Поред тога, тренер се стручним радом у спортој организацији може бавити и без уговора, на основу чланства у спортоком удружењу, у ком случају спортока организација доноси одлуку о именувању тренера за обављање одређеног спортоког занимања. Видети: чл. 31. ст. 1. и ст. 5. Закона о спорту, Сл. гласник РС, бр. 10/2016.

услуга подучавања и тренирања свој основ може имати и у правном односу који постоји између спортисте и тренера који се стручним радом у спорту бави у виду самосталне делатности - најчешће у одговарајућем облику предузетништва⁵ - а који бива заснован закључењем уговора о стручном ангажовању.

Уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте је уговор којим се тренер обавезује да другој уговорној страни (спортисти) пружи стручне услуге у виду подучавања и тренирања, а у циљу унапређења његових спортских капацитета и овладавања одређеним спортским вештинама, док тренирани спортиста на себе преузима обавезу да за пружене стручне услуге плати одређену надокнаду. Имајући у виду чињеницу да тренутно важећим Законом о спорту нису уређени појам и садржина овог уговора, нити је посебна форма прописана као услов његове пуноважности, уговор о стручном ангажовању припада категорији неименованих и неформалних уговора.⁶ Поред тога, овај уговор је, по правилу, теретан и синалагматички, комутативан, каузалан и мешовит. С обзиром на значај улоге коју тренер остварује - пре свега у спортском, али и у животном развоју младог спортисте - овај уговор се најчешће закључује уз поклањање пажње његовим личним својствима (уговор *intuitu personae*).⁷ Такође, у питању је уговор са трајним извршењем престација (дуготрајан уговор), који се на основу својих правних дејстава може сврстати у уговоре о пружању услуга, а у ситуацијама када је

---

⁵ Тренерима је остављена могућност да спортске делатности самостално обављају и без претходне регистрације, под условом да им пружање услуга стручног рада у спорту не представља претежну делатност. Видети: чл. 95. ст 1. Закона о спорту.

⁶ Законодавац је остао недоречен приликом нормирања овог уговора, па је само предвидео да уговор о стручном ангажовању може бити закључен између спортског стручњака и организације у области спорта; да се бављење стручним радом на основу овог уговора сматра радом ван радног односа, те да се њиме утврђују накнада за обављање стручног рада и друга примања спортског стручњака. Видети: чл. 31. ст. 1, ст. 5. и ст. 9. Закона о спорту

⁷ У том смислу поједини аутори истичу да се однос између спортисте и тренера мора заснивати на поверењу; да тренер мора усмеравати, мотивисати и подржавати спортисту; бити његов спортски, али у исто време и животни учитељ, његов психолог, пријатељ, али и узор у сваком смислу. Видети: Khan, A., Zafar Iqbal Butt, M., Jamil, M., *Influence of Coaching Styles Upon Player Performance*, THE SKY-International Journal of Physical Education and Sports Sciences (IJPESS), Vol. 06, 2022, pp. 73-74; Zhu, Q., Bloom, G. A., Xu, C., Alexander-Urquhart, D., Guo, L., Zhu, Y., *Elite tennis player's perceptions of coaching effectiveness*, International Journal of Sports Science & Coaching, 0(0) 1-11, 2024, pp. 1-2; Seungjoo, L., Sungho, K., Dojin, J., Hyojung, K., *The effect of coach-athlete fit on the coach-athlete relationship in team sport: Role of trust in coach*, International Journal of Sports Science & Coaching, Volume 18, Issue 4, 2023, pp. 986-993.

тренер ангажован од стране спортисте аматера и у групу потрошачких уговора о пружању услуга.⁸

Да би уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте могао пуноважно настати неопходно је да буду испуњени сви они општи услови који карактеришу закључење класичних облигационих уговора,⁹ а минимум сагласности неопходан за његов настанак подразумева сагласност у погледу стручних услуга које се тренер обавезује да пружи спортисти и надокнаде коју ће друга уговорна страна бити дужна да плати за тако пружене услуге.¹⁰ Кумулативним испуњењем ових услова између тренера и спортисте бива заснован уговорни однос чија се правна дејства огледају у настанку права и обавеза за обе уговорне стране. У излагањима која следе пажњу ћемо посветити управо обавезама које закључењем уговора о стручном ангажовању тренер и спортиста преузимају на себе.

2. Обавезе тренера

Пуноважан уговор о стручном ангажовању закључен између тренера предузетника и спортисте за тренера твори две групе обавеза. Имајући у виду саму сврху и природу овог уговора, прву групу чине обавезе које се огледају у обављању стручно-педагошког рада са спортистом. За разлику од ових обавеза које настају и садржински бивају обликоване вољом уговорних страна, другу групу чине обавезе које свој основ имају у закону, а које се састоје у заштити спортисте од ризика који су скопчани са конкретним тренажним процесом. Обавезе стручно-педагошког рада и заштите тренираног спортисте од сазнатљивих ризика карактеришу сваки уговорни однос који за циљ има ангажовање тренера, а без обзира на то на основу ког уговора се такво ангажовање врши.¹¹ Међутим, поред ових обавеза карактеристичних за уговоре којима се ангажују стручни капацитети спортског тренера, закључењем уговора о стручном ангажовању тренера за њега могу настати и бројне друге (споредне)

---

⁸ Детаљније о појму и правним особинама овог уговора видети у: Илић, Д., *Појам и садржина уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте*, Зборник радова: Изазови и отворена питања услужног права, Том 1., Крагујевац, 2024, стр. 299-305.

⁹ У том смислу видети: Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Уговори у спорту*, Крагујевац, 2014, стр. 11.

¹⁰ Видети: Илић, Д., *нав. чланак*, стр. 305-306.

¹¹ Обавезе стручно-педагошког рада и страња о спортисти се означавају као спортске обавезе тренера. Поред ове две обавезе, садржину спортских обавеза тренера чини и његова обавеза комуницирања (комникативне чинидбе), која је карактеристична за професионални спорт. О спортским обавезама тренера опширније видети у: Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању спортских стручњака*, (необјављена докторска дисертација), Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2019, стр. 138-141.

обавезе чије извршење треба да омогући или олакша реализацију оних претходно изложених, а које бисмо могли окарактерисати као основне.

2.1. Обавеза обављања стручно-педагошког рада

Једна од основних обавеза коју тренер на себе преузима ступањем у уговорни однос са спортистом огледа се у обављању стручно-педагошког рада. Наиме, закључењем уговора тренер се обавезује да другој страни пружи стручне услуге које се састоје у тренирању и подучавању.¹² У том смислу, тренер је дужан да спортисти пренесе одређена знања која се тичу техничких или тактичких аспеката предметне спортске активности, или, пак, да искоришћењем искуства и умећа доведе до побољшања физичких или моторичких способности тренираног лица. Извршење ове обавезе представља цикличан процес који се састоји од четири међусобно повезане и условљене етапе. У првој фази тренер је дужан да креира индивидуалан програм стручно-педагошког рада, прилагођен могућностима тренираног лица и циљевима којима се тежи, а који се, имајући у виду његов таленат и спортске предиспозиције, основано могу очекивати.¹³ Следећа етапа се огледа у реализовању тренинга и имплементацији креираног плана тренирања. Након тога, у оквиру треће фазе је потребно извршити евалуацију претходно сачињеног програма стручно-педагошког рада, тј. утврдити да ли и у којој мери одабране врсте и методи тренинга, као и начин њихове реализације воде ка остварењу намераваних резултата. Последња, четврта фаза подразумева измену и прилагођавање првобитно постављене тактике реализације тренинга. Она не чини увек саставни део процеса тренирања, већ се јавља само онда када се о оквиру треће фазе дође до неповољних закључака.¹⁴

Међутим, садржина обавезе тренирања се разликује од случаја до случаја и у значајној мери је условљена тиме да ли се у улози друге уговорне стране јавља лице које се спортом бави на такмичарском нивоу, или не. Тако, када уговор о стручном ангажовању са тренером закључи лице које није такмичар, можемо разликовати две ситуације. У првој се као саговорач тренера јавља *спортиста рекреативац* који спортске активности упражњава ради задовољења своје жеље за бављењем спортом и унапређења телесног и менталног стања свог организма. Сходно томе, пружање стручних услуга од стране тренера огледало би се у мање захтевним тренинзима (посматрано са

---

¹² Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, Крагујевац, 2019, стр. 315.

¹³ Zhu, Q., Bloom, G. A., Xu, C., Alexander-Urquhart, D., Guo, L., Zhu, Y., *нав. чланак*, стр. 4.

¹⁴ Видети: Lara-Bercial, S., North, J., Hamalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *European Sport Coach Framework*, Human Kinetics, Champaign, Illinois, United States, 2017, pp. 28-29; Millar, S., Oldham, A., Renshaw, I., Hopkins, W., *Athlete and coach agreement: Identifying successful performance*, International Journal of Sports Science & Coaching 0(0) 1–7/2017, p. 1.

аспекта физичке и техничке комплексности) који се реализују ради задовољења потребе за физичком активношћу тренираног лица. У другој ситуацији уговор са тренером бива закључен *ради увођења у одређену спортску вештину*. Тада се у улози тренираног јавља лице које жели да овлада знањима и вештинама једне спортске активности, које ће му омогућити да се након успешно реализованог процеса тренирања самостално бави том активношћу. Сходно томе, све радње које тренер буде предузимао у циљу извршења своје уговорне обавезе биће усмерене на то да спортиста стекне основна знања и вештине карактеристичне за ту спортску активност.

Ситуација је у потпуности другачија када се у улози друге уговорне стране јавља појединац које се спортом бави на такмичарском нивоу. У питању су лица која се спортом, по правилу, баве дужи низ година у континуитету, најчешће од најранијег детињства. Услед тога, она већ поседују напреднија спортска знања и вештине, па се циљ њиховог ступања у уговорни однос са конкретним тренером огледа у одржавању постојеће спортске форме и њеном подизању на виши ниво. Сходно томе, обавеза тренера је садржински најкомплекснија у овом случају. Да би могао да одговори свом задатку, тренер мора поседовати специјализована спортска знања која ће му омогућити да креира адекватан план, те да исти реализује применом оних врста и метода тренинга који су подобни да, кроз физички, технички и тактички напредак, повећају такмичарске способности спортисте, те да га учине конкурентнијим за остваривање резултата којима стреми.¹⁵ Такође, када се у улози тренираног лица јавља спортиста такмичар, обавезе тренера се огледају и у спровођењу посебних (планских) припрема за такмичења, непосредном вођењу и саветовању спортисте на надметањима у којима узима учешће, као и у пружању психолошке подршке, како на такмичењима, тако и на тренинзима.^{16 17}

---

¹⁵ У том смислу видети: Zhu, Q., Bloom, G. A., Xu, C., Alexander-Urquhart, D., Guo, L, Zhu, Y., *нав. чланак*, стр. 7.

¹⁶ Видети: Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању...*, стр. 138-139.

¹⁷ Неспорно је да знање и искуство тренера, као и инструкције које даје спортисти некада могу бити и од одлучујућег значаја за исход такмичења. Међутим, и поред тога, тренер неће увек бити обавезан да активно учествује у мечу тренираног спортисте. Штавише, у појединим спортовима су изричито забрањене све активности тренера које за циљ имају саветовање спортиста у току надметања (енг. *Coaching*). Као адекватан пример нам може послужити тенис. Према важећим Правилима тениске игре (енг. *Rules of Tennis*) донетим од стране Међународне тениске федерације (енг. *International Tennis Federation – ITF*) саветовање спортиста у току трајања меча није дозвољено. При томе, под саветовањем се подразумева сваки вид комуникације (како вербалне тако и невербалне) којом се играчу дају упутства или инструкције. (видети: Rules of Tennis, ITF, 2024, Rule 30. Доступно на: <https://www.itftennis.com/media/7221/2024-rules-of-tennis-english.pdf>). Слична правила су садржана и у Гренд слем Правилнику (енг. *Official Grand Slam Rule Book*), којим је забрањен сваки вид комуникације између тренера и играча који за циљ има пружање савета и инструкција. Ова забрана важи за време целог трајања меча, укључујући и фазу

Уколико није другачије уговорено, обавезе тренера које настају закључењем овог уговора представљају облигацију средства,¹⁸ а тренер је дужан да њиховом извршењу приступи са пажњом доброг стручњака, те да све активности предузима уз поштовање правила тренерске струке.

Зарад тога, тренер је обавезан да ради на свом стручном усавршавању, како би његова знања и вештине представљали одраз савремених спортских стандарда и достигнућа у одређеној области.¹⁹ Поред тога, он својим приступом мора промовисати равноправност међу тренираним спортистима, нарочито међу децом, те настојати да ономогући било који вид дискриминације, злоупотребе, злостављања или насиља.²⁰

2.2. Обавеза заштите спортисте од предвидивих ризика

Поред обавезе стручно-педагошког рада, закључењем уговора за тренера се рађају и бројне обавезе чије извршење има за циљ да заштити телесни интегритет спортисте приликом испуњења уговора.²¹ Реч је о обавезама које се

загревања, а за непоштовање прописаних правила спортисти се изриче новчана казна у износу од \$50.000,00 за сваку учињену повреду. Међутим, у циљу либерализације постојећих правила, важећим Гренд слем Правилником је прописано да ће у току 2024. године на свим Гренд слем турнирима, по први пут, експериментално, бити допуштено саветовање играча од стране тренера који се налазе ван терена (енг. *Off-court coaching*), уз поштовање следећих, кумулативно прописаних услова: 1) приликом пружања савета, тренер мора бити смештен у седишту које је на турниру намењено тренеру; 2) вербална комуникација између тренера и играча је дозвољена само онда када се њих двојица налазе на истој страни терена; 3) разговор између тренера и играча није дозвољен; саветовање се мора реализовати кроз неколико речи, или коришћењем кратких фраза; 4) дозвољена је невербална комуникација. (Видети: Official Grand Slam Rule Book, Grand Slam Tennis, 2024, Article III: Player On-site Offences, L - Coaching and Coaches, str. 48. Доступно на: <https://www.itftennis.com/media/5986/grand-slam-rule-book-2024-f3.pdf>). Када је реч о Тениском савезу Србије (ТСС), правила која се тичу активног учешћа тренера у мечу садржана су у Правилнику о такмичењима Тениског савеза Србије. Следећи праксу ITF и GST представљену у претходно наведеним прописима, ТСС забрањује пружање савета од стране тренера играчу, при томе користећи формулацију готово идентичну оној садржаној у Гренд слем Правилнику. (Видети: Правилник о такмичењима Тениског савеза Србије, 2024, стр. 52. Доступно на: <https://www.teniskisavez.com/repo/static/files/Pravilnik%20o%20takmicenjima%202024%20overen.pdf>). Датум последњег приступа за све линкове наведене у овој фн: 13.09.2024. године.

¹⁸ Илић, Д., *нав. чланак*, стр. 302-303.

¹⁹ Законом о спорту је прописано да се дозвола за рад може обновити само спортском стручњаку (тренеру) који је, између осталог, обавио стручно усавршавање у складу са планом и програмом прописаним од стране министра надлежног за област спорта. Видети: чл. 28. ст. 7. и чл. 30. ст. 1. Закона о спорту.

²⁰ Видети: чл. 4. Закона о спорту.

²¹ Видети: Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању...*, стр. 139.

огледају у дужности тренера да спортисту штити од свих предвидивих и уобичајених ризика који су скопчани са конкретним тренажним процесом. Услед тога, тренер је дужан да другу уговорну страну информише о свим чињеницама које могу бити од значаја. То, пре свега, подразумева давање савета и инструкција које се тичу начина и поступка извођења вежби и употребе справа и спортских реквизита који се користе у циљу реализације процеса тренирања. Поред тога, тренер је обавезан да спортисту упозори на све оне недостатке који су њему познати и који представљају ризик за повређивање спортиста, а који се тичу простора где се тренинг одвија и спортске опреме која се у том циљу користи. У случају реализације неког од ових ризика, тренер је дужан да повређеном спортисти пружи прву помоћ.²²

Садржина ових обавеза умногоме зависи од врсте и садржаја тренинга, простора где се тренинг реализује, као и од тренираних лица, њихових година, спортског искуства и способности.²³ Нарочиту пажњу у извршењу обавезе заштите спортиста тренер ће бити дужан да покаже у ситуацијама када своје стручне услуге пружа малолетним лицима и спортистима почетницима. Недовољна физика припремљеност, недостатак спортског искуства, склоност ка прецењивању сопствених способности, као и претерана усредсређеност на овладавање спортским вештинама јесте оно шта ове категорије лица чини нарочито „рањивим“.²⁴ Сви ови фактори их онемогућавају да на адекватан начин реагују и потенцијалну повреду предупредe или ублаже, па је зато неопходно да тренер активно и са посебном пажњом надзире њихов рад, те да их благовремено и на адекватан начин усмерава.

Тренинг мора бити прилагођен тренутном спортском нивоу тренираног лица,²⁵ спортиста се не сме излагати оним спортским активностима које могу да наруше или погоршају његово здравствено стање,²⁶ а када су у питању деца, ни спортским активностима које могу негативно утицати на њихов психосоцијални и моторички развој или образовање.²⁷ Онда када је то потребно, тренер је пре отпочињања тренинга дужан да прибави мишљење других стручних лица, као што су лекар, физиотерапеут, психолог, итд.²⁸ Имајући у виду све негативне утицаје које коришћење допинг средстава врши

---

²² Ђурђевић, Н., *Закључење и садржина уговора између фитнес центра и корисника фитнес услуга*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 8, Крагујевац, 2020, стр. 291.

²³ Ђурђевић, Н., *Садржина уговора између тренера и спортске организације и разлози за раскид уговора*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 4, Крагујевац, 2013, стр. 51.

²⁴ Видети: Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, стр. 284-285.

²⁵ Ђурђевић, Н., *Садржина уговора између тренера и спортске организације...*, стр. 50.

²⁶ Видети: чл. 22. ст. 1. Закона о спорту.

²⁷ Видети: чл. 22. ст. 3. Закона о спорту.

²⁸ Видети: Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању...*, стр. 139; Dury, W., *Haftung des Trainers*, u: *Der Trainer und das Recht*, Herausgegeben von Dury, W., Stuttgart, 1997, pp. 26-27.

на здравље и организам лица које их конзумира, тренер не сме учествовати у допингу спортиста.²⁹ Такође, у ову групу обавеза тренера спада и старање о томе да од стране власника спортског објекта буду предузете све мере потребне да се предупреди, одн. смањи ризик настанка штете за кориснике,³⁰ те да у исправном стању одржава сву спортску опрему која се користи у реализацији тренинга.

За штету која се код спортисте јави као последица занемаривања ових обавеза тренер може одговорати у складу са општим правилима о одговорности за штету. Међутим, важно је напоменути да је правилима Закона о спорту одговорност тренера у одређеној мери ограничена. Тако, тренирано лице неће имати право на надокнаду штете која је, у складу са спортским правилима, резултат уобичајених опасности и ризика које са собом носи бављење одређеном спортском активношћу.³¹

2.3. Остале обавезе

Премда обавезе које се састоје у подучавању спортисте спортским вештинама и заштити од предвидљивих штета представљају главне престације тренера, закључењем уговора за њега могу настати и бројне друге обавезе споредног карактера. Реч је о чинидбама које су у служби обавезе тренирања и подучавања спортисте, а које треба да омогуће или олакшају њено извршење. Тако, тренер се може обавезати да спортисти на располагање стави простор за тренирање, различите врсте справа, машина и опреме која је потребна за адекватну реализацију испланираног процеса тренирања. Такође, уговором може бити дефинисано и да ће тренер бити дужан да спортисти достави различите едукативне материјале који су потребни за овладавање одређеним техникама, тактикама и вештинама.³² Дакле, реч је о престацијама које су карактеристичне за неке друге облигационе уговоре (уговор о закупу, уговор о продаји), а чије стипулисање конкретан уговор смешта у категорију мешовитих.

3. Обавезе спортисте

Уговор о стручном ангажовању тренера је обострано обавезујући уговор, услед чега се једно од његових дејстава огледа и у настанку одређених обавеза за тренирано лице. При томе, обавезе спортисте се могу разликовати у

---

²⁹ Видети: чл. 22. ст. 2. Закона о спорту; чл. 3. ст. 1. тач. 6., 7. и чл. 3. ст. 3. Закона о спречавању допинга у спорту, Сл. гласник РС, бр. 111/2014 и 47/2021.

³⁰ Видети: чл. 152. ст. 1. Закона о спорту.

³¹ Видети: чл. 23. Закона о спорту.

³² Zimmermann, A., *Rechts-Abc für Trainer und Coaches*, Beltz Verlag, Weinheim Basel, 2014, p. 11.

зависности од тога да ли је конкретан уговор закључен као теретан или као доброчин.

Онда када је овај уговор закључен као теретан, што ће најчешће бити случај, основна обавеза тренираног спортисте састоји се у исплати надокнаде за пружене услуге. Уговорена надокнада ће у највећем броју случајева бити новчане природе, али се може састојати и у неким другим имовинским вредностима. Сходно начелу слободе уговорања, ова обавеза тренираног спортисте може бити одређена на различите начине. Тако, контрахенти имају могућност да је одреде сасвим прецизно (дефинисањем паушалног износа који ће спортиста исплаћивати тренеру за одређени временски период, или сходно броју реализованих тренинга), али нису дужни то да учине. Уговор ће бити пуноважан и онда када садржи довољно елемената који ову обавезу спортисте чине одредивом – на пример, када је уговорено да надокнада за стручни рад тренера представља одређени проценат од награде коју ће тренирани спортиста потенцијално освојити на такмичењу за које се припрема.³³

Спортиста је дужан да уговорену надокнаду за тренирање плати у време које је утврђено уговором. При томе, време исплате надокнаде за тренирање може бити одређено двојачо – апсолутно или релативно.³⁴ Време ће бити дефинисано на апсолутан начин онда када је календарски одређен прецизан датум или временски период у оквиру ког ће исплата бити извршена. То ће бити случај онда када је, примера ради, уговорено да ће спортиста надокнаду за тренирање плаћати сваког првог дана у месецу, или у периоду од првог до петог у месецу. При томе, од воље уговорних страна зависи да ли ће се извршена исплата односити на услуге тренирања пружене у претходном месецу, или на услуге које ће тек бити пружене у периоду који следи. Са друге стране, везивањем тренутка исплате надокнаде за неки будући догађај време исплате чини релативно одређеним. Такво уговарање времена исплате би постојало када се уговарачи споразумеју да ће спортиста надокнаду плаћати непосредно пре сваког тренинга, или након одређеног броја реализованих тренинга. Време исплате ће бити одређено на релативан начин и онда када је уговорено да ће спортиста своју обавезу извршити у одређеном периоду након што му буде исплаћена награда на име остварених резултата на спортском такмичењу, онда када тренеру припада проценат од тако освојене награде.

Поред примарне обавезе која се састоји у исплати надокнаде за пружене услуге тренирања и подучавања, закључењем овог уговора за спортисту настају и друге обавезе. Тако, имајући у виду чињеницу да је за остварење дефинисаних резултата тренирања неопходна ангажованост и посвећеност обе

---

³³ Видети: Илић, Д., *нав. чланак*, стр. 308-309.

³⁴ Радишић, Ј., *Облигационо право, општи део – девето измењено и допуњено издање*, Ниш, 2014, стр. 402.

уговорне стране, спортиста је дужан да на тренинзима улаже примерени труд³⁵ и да се придржава свих упутстава и савета које му тренер даје, како оних који за циљ имају његово овладавање спортским знањима и вештинама, тако и оних које му тренер саопштава у циљу његове заштите од ризика које конкретна спортска активност носи са собом. Поред тога, спортиста има обавезу да поштује договорене термине за реализовање тренинга, да на тренинг долази у адекватној опреми, нарочито онда када је у питању спортска активност која, услед повећаног ризика од повреда, захева коришћење посебних заштитних средстава (заштитне кациге, штитници, рукавице, итд). Такође, бројне су обавезе које се тичу дисциплине тренираног лица: спортиста је дужан да се на тренинзима пристојно понаша, да уступљену спортску опрему и реквизите користи у складу са њиховом наменом и на предвиђен начин, те да не користи супстанце које могу имати негативне последице на његово здравље и спортске перформансе (алкохол, дрога, допинг средства, цигарете, итд).³⁶ Како је реч о чинидбама чије извршење треба да омогући реализацију обавеза тренера, а самим тим и остварење циљева ради којих је уговор закључен, ове обавезе ће представљати једно од дејства уговора о стручном ангажовању тренера чак и онда када је он закључен као добротин, у ком случају ће то бити једине обавезе спортисте. Имајући у виду чињеницу да ове обавезе спортисте не представљају противчинидбу за стручне услуге које му је тренер пружио, такав уговор се не би могао сврстати у категорију синалагматичких, већ у групу неправих обострано обавезујућих уговора.

*Dušan Ilić, LL.M., Assistant
Faculty of Law, University of Kragujevac*

OBLIGATIONS OF THE CONTRACTING PARTIES FROM THE CONTRACT OF PROFESSIONAL ENGAGEMENT CONCLUDED BETWEEN ENTREPRENEUR COACH AND AN ATHLETE

Summary

In modern sports, where the active participation of coaches is one of the indispensable factors on the way to achieving significant sports results, contracts of professional engagement appear more often as a legal instrument through which

---

³⁵ Качер, Х., Перкушић, А., Иванчић-Качер, Б., *Услуге (тренера) у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 1, Крагујевац, 2011, стр. 359.

³⁶ Видети: Ђурђевић, Н., *Закључење и садржина уговора између фитнес центра ...,* стр. 293.

athletes hire a coaches who is performing professional work in sports independently. A legally concluded contract of professional engagement creates obligations for both contracting parties. The basic duties that the coach undertakes consist in performing professional-pedagogical work, but also in undertaking a significant number of other actions aimed at protecting the athlete from all foreseeable risks inherent in a certain sports activity. In addition, depending on the will of the contracting parties and the circumstances of the specific case, the legal position of the coach may be characterized by other obligations. On the other hand, the most significant obligation arising from the conclusion of this contract for the athlete is reflected in the payment of the agreed compensation. An exception occurs when the contract of professional engagement is concluded as a contract without consideration, in which case the athlete does not owe compensation for the professional services provided by the coach. However, even in such circumstances - when an athlete obtains the professional services of a coach without any compensation - the conclusion of a contract creates a range of obligations for him, the execution of which should enable the achievement of the goals for which the contract was concluded.

After the introductory presentations dedicated to the role of the coach in the modern system of sports, as well as the basic features and characteristics of the contracts of professional engagement concluded between coaches and athletes, the author analyzes in the paper all the aforementioned obligations, the execution of which the coach and the athlete take upon themselves by concluding this contract.

Key words: *sport, sports professionals, coach, entrepreneur, contract of professional engagement.*

Литература

- Вуковић, З., *Садржина уговора о раду са тренером у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016.
- Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању спортских стручњака*, (необјављена докторска дисертација), Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2019.
- Dury, W., *Haftung des Trainers*, u: *Der Trainer und das Recht*, Herausgegeben von Dury, W., Stuttgart, 1997.
- Ђурђевић, Н., *Садржина уговора између тренера и спортске организације и разлози за раскид уговора*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 4, Крагујевац, 2013.
- Ђурђевић, Н., *Услови за пружање услуга од стране тренера према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 10, Крагујевац, 2019.

- Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера од стране организација у области спорта према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 7, Крагујевац, 2019.
- Ђурђевић, Н., *Закључење и садржина уговора између фитнес центра и корисника фитнес услуга*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске Уније, књ. 8, Крагујевац, 2020.
- Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Уговори у спорту*, Крагујевац, 2014.
- Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, Крагујевац, 2019.
- Zimmermann, A., *Rechts-ABC für Trainer und Coaches*, Beltz Verlag, Weinheim Basel, 2014.
- Zhu, Q., Bloom, G. A., Xu, C., Alexander-Urquhart, D., Guo, L., Zhu, Y., *Elite tennis player's perceptions of coaching effectiveness*, International Journal of Sports Science & Coaching, 0(0) 1-11, 2024.
- Илић, Д., *Појам и садржина уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте*, Зборник радова: Изазови и отворена питања услужног права, Том 1, Крагујевац, 2024.
- Качер, Х., Перкушић, А., Иванчић-Качер, Б., *Услуге (тренера) у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 1, Крагујевац, 2011.
- Khan, A., Zafar Iqbal Butt, M., Jamil, M., *Influence of Coaching Styles Upon Player Performance*, THE SKY-International Journal of Physical Education and Sports Sciences (IJPESS), Vol. 06, 2022.
- Lara-Bercial, S., North, J., Hamalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *European Sport Coach Framework*, Human Kinetics, Champaign, Illinois, United States, 2017.
- Millar, S., Oldham, A., Renshaw, I., Hopkins, W., *Athlete and coach agreement: Identifying successful performance*, International Journal of Sports Science & Coaching 0(0) 1–7, 2017.
- Радишић, Ј., *Облигационо право, општи део – девето измењено и допуњено издање*, Ниш, 2014.
- Savić, Z., Randelović, N., Stojanović, N., Stanković, V., Šiljak, V., *The Sports Industry and Achieving Top Sports Results*, FACTA UNIVERSITATIS, Series: Physical Education and Sport, Vol. 15, No 3/2017.
- Seungjoo, L., Sungho, K., Dojin, J., Hyojung, K., *The effect of coach–athlete fit on the coach–athlete relationship in team sport: Role of trust in coach*, International Journal of Sports Science & Coaching, Volume 18, Issue 4, 2023.